



Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (deviata komora)

z 2. apríla 2020 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Voľný pohyb pracovníkov – Nariadenie (EÚ) č. 492/2011 – Deti cezhraničných pracovníkov – Sociálne výhody – Systém náhrady nákladov na školskú prepravu – Podmienka bydliska v spolkovej krajine – Vylúčenie detí v povinnej školskej dochádzke v tejto spolkovej krajine, ktoré majú bydlisko v inom členskom štáte, ako je členský štát sídla navštevovaného školského zariadenia – Vylúčenie vnútroštátnych štátnych príslušníkov, ktorí majú bydlisko v iných spolkových krajinách“

Vo veci C-830/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (Vyšší správny súd Porýnie-Falcko, Nemecko) z 11. decembra 2018 a doručený Súdnemu dvoru 28. decembra 2018, ktorý súvisí s konaním:

Landkreis Südliche Weinstraße

proti

PF a i.,

za účasti:

Vertreter des öffentlichen Interesses,

SÚDNY DVOR (deviata komora),

v zložení: predseda deviatej komory S. Rodin, sudcovia D. Šváby a N. Piçarra (spravodajca),

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Európska komisia, v zastúpení: C. Hödlmayr a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 7 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 141, 2011, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi PF a Landkreis Südliche Weinstraße vo veci úhrady nákladov na školskú prepravu detí cezhraničných pracovníkov spolkovou krajinou.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 3 až 5 nariadenia č. 492/2011 stanovujú:
 - „(3) Mali by sa prijať ustanovenia, ktoré by umožnili dosiahnuť ciele ustanovené v článkoch 45 a 46 Zmluvy [FEÚ] v oblasti slobody pohybu.
 - (4) Sloboda pohybu je základným právom pracovníkov a ich rodín. ... Malo by sa potvrdiť právo všetkých pracovníkov v členských štátoch vykonávať činnosť podľa vlastnej voľby v rámci Únie.
 - (5) Toto právo by mali požívať bez diskriminácie stáli pracovníci, sezónni pracovníci, cezhraniční pracovníci a tí, ktorí vykonávajú činnosť s cieľom poskytovať služby.“

- 4 Článok 7 ods. 1 a 2 tohto nariadenia stanovujú:

„1. S pracovníkom, ktorý je štátnym príslušníkom členského štátu, sa na území iného členského štátu nesmie z dôvodu jeho štátnej príslušnosti zaobchádzať inak ako s vlastnými pracovníkmi, pokiaľ ide o podmienky zamestnania a pracovné podmienky, najmä odmeňovanie, prepustenie, a ak by sa stal nezamestnaným, opätovné začlenenie do práce alebo zamestnania.

2. Takýto pracovník požíva rovnaké sociálne a daňové výhody ako vlastní pracovníci.“

- 5 Článok 10 uvedeného nariadenia uvádza:

„Deti štátneho príslušníka členského štátu, ktorý je alebo bol zamestnaný na území iného členského štátu, sa prijímajú na všeobecnovzdelávacie, učňovské a odborné štúdium v tomto štáte za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu, ak tieto deti majú bydlisko na jeho území.

Členské štáty podporia všetky snahy, aby týmto deťom umožnili navštevovať uvedené štúdium za čo najlepších podmienok.“

Nemecké právo

- 6 § 56 ods. 1 Rheinland-pfälzisches Schulgesetz (zákon o organizácii systému školstva Spolkovej krajiny Porýnie-Falcko) z 30. marca 2004 (GVBl. RP 2004, s. 239), naposledy zmenený § 10 zákona zo 16. februára 2016 (GVBl. RP 2016, s. 37), stanovuje:

„Školská dochádzka je povinná pre všetky deti, mladistvých a dospelých, ktorí majú svoje bydlisko alebo obvyklý pobyt v Porýní-Falcku; ustanovenia medzinárodného práva a medzištátne dohody zostávajú nedotknuté.“

7 § 69 tohto zákona týkajúci sa školskej prepravy stanovuje:

„1. Je povinnosťou krajinských okresov (Landkreise) a mestských okresov, aby zabezpečili, ako povinnú úlohu vyplývajúcu zo samosprávy týchto orgánov, prepravu žiakov do základných škôl a špeciálnych škôl nachádzajúcich sa na ich území, ak žiačky a žiaci majú svoje bydlisko v Porýní-Falcku a cesta do školy pre nich bez použitia dopravných prostriedkov nie je možná.

To isté platí pre prepravu

(1) do najbližšej strednej školy...

Ak žiačka alebo žiak navštevuje školu mimo Porýnia-Falcka, náklady na prepravu znáša krajinský okres alebo mestský okres, na území ktorého má žiačka alebo žiak bydlisko.

2. Cesta do školy bez použitia dopravného prostriedku nie je možná, ak je obzvlášť nebezpečná alebo ak najkratší, nie obzvlášť nebezpečný chodník medzi bydliskom a základnou školou je dlhší ako dva kilometre, medzi bydliskom a strednou školou je dlhší ako štyri kilometre. ...

3. V prípade dochádzky do inej ako najbližšej školy v zmysle odseku 1 [druhého pododseku bodu 1] vyššie sa náklady prevezmú len do tej miery, ako by boli prevzaté pri ceste do najbližšej školy. Pri určení najbližšej školy sa zohľadnia len školy so zvoleným prvým cudzím jazykom. ...

4. Povinnosť je prednostne splnená prevzatím nevyhnutných cestovných nákladov za verejné dopravné prostriedky. Pokiaľ nie sú k dispozícii prijateľné verejné dopravné spojenia, je potrebné zaviesť službu vo forme školských autobusov. Náklady iných dopravných prostriedkov sa musia prevziať len do výšky, do akej by vznikli podľa prvej vety.“

8 § 5 ods. 1 Rheinland-pfälzisches Landesgesetz über den öffentlichen Personennahverkehr (Krajinský zákon o miestnej verejnej osobnej doprave) zo 17. novembra 1995 (GVBl. RP 1995, s. 450), naposledy zmenený § 12 zákona z 22. decembra 2015 (GVBl. RP 2015, s. 516), stanovuje:

„Subjektmi poverenými organizáciou verejnej mestskej a medzimestskej dopravy v zmysle § 1 ods. 2 bodu 1 sú krajinské okresy a mestské okresy. Túto úlohu vykonávajú ako autonómnu úlohu samosprávy v rámci svojich finančných možností. ...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 9 PF, nemecká štátna príslušníčka, býva vo Francúzsku so svojimi rodičmi, ktorí sú tiež nemeckými štátnymi príslušníkmi. Navštevuje strednú školu v Landkreis Südliche Weinstraße spolkovej krajiny Porýnie-Falcko v Nemecku. Jej matka takisto pracuje v Nemecku.
- 10 Náklady na školskú prepravu PF uhradzať krajinský okres, v ktorom navštevovala školu do školského roku 2014 – 2015. Na rok 2015 – 2016 však krajinský okres oznámil v stanovisku zo 16. júna 2015, že náklady na školskú prepravu PF sa už nebudú nahrádzať v súlade s platnými právnymi predpismi v Porýní-Falcku. Táto právna úprava totiž stanovuje, že krajinský okres je povinný organizovať školskú prepravu len pre žiakov s bydliskom v tejto spolkovej krajine.
- 11 PF podala sťažnosť proti rozhodnutiu krajinského okresu, ktorá bola zamietnutá. Následne podala proti tomuto zamietavému rozhodnutiu žalobu na Verwaltungsgericht Neustadt an der Weinstraße (Správny súd Neustadt an der Weinstraße, Nemecko). Tento súd žalobe vyhovel z dôvodu, že PF ako dieťa cezhraničného pracovníka mala podľa článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 právo na náhradu svojich nákladov na školskú prepravu.

- 12 Krajinský okres podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (Vyšší správný súd Porýnie-Falcko, Nemecko), ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Uvedený vnútroštátny súd chce vedieť, či je také ustanovenie, akým je § 69 ods. 1 druhý pododsek bod 1 zákona o organizácii systému školstva Spolkovej krajiny Porýnie-Falcko, v rozpore s článkom 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011.
- 13 Vnútroštátny súd sa totiž domnieva, že toto posledné uvedené ustanovenie je uplatniteľné na vec, o ktorej rozhoduje. Jednak totiž usudzuje, že náhrada nákladov na školskú prepravu, o ktoré ide vo veci samej, predstavuje sociálnu výhodu v zmysle článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011. Jednak pripomína, že podľa rozsudku z 12. mája 1998, Martínez Sala (C-85/96, EU:C:1998:217, bod 25), sa tým rozumejú všetky výhody, ktoré – či už sú podmienené pracovnou zmluvou alebo nie – sa všeobecne poskytujú vlastným pracovníkom z dôvodu ich objektívneho postavenia pracovníkov alebo jednoducho z dôvodu ich miesta bydliska v tuzemsku, a ktorých rozšírenie na pracovníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iného členského štátu, sa zdá vhodné na uľahčenie ich mobility.
- 14 Vnútroštátny súd sa však pýta, či vnútroštátne opatrenie dotknuté vo veci samej vedie k nepriamej diskriminácii migrujúcich pracovníkov v zmysle článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011.
- 15 V tejto súvislosti okrem iného zdôrazňuje, že vo veciach, v ktorých Súdny dvor rozhodol, sa podmienka bydliska vzťahovala na celé územie dotknutého členského štátu. Keďže vo veci samej sa podmienka bydliska obmedzuje na časť nemeckého územia, vnútroštátne opatrenie vylučuje z poberania sociálnej dávky, o ktorú ide vo veci samej, takmer výlučne deti pracovníkov s bydliskom v tomto členskom štáte, zatiaľ čo deti migrujúcich pracovníkov sa týka len v obmedzenom počte.
- 16 Ak by sa však toto vnútroštátne opatrenie malo považovať za nepriamo diskriminačné, vnútroštátny súd sa pýta, či by uvedené vnútroštátne opatrenie mohlo byť odôvodnené naliehavým dôvodom všeobecného záujmu, v prejednávanej veci potrebou zabezpečiť účinnú organizáciu systému školstva. Tento legitímny cieľ patrí pod povinnú školskú dochádzku, ktorej cieľom je zaručiť právo na vzdelanie zakotvené v článku 26 Všeobecnej deklarácie ľudských práv prijatej Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov 10. decembra 1948 a v článku 14 Charty základných práv Európskej únie.
- 17 Vnútroštátny súd spresňuje, že medzi organizáciou systému školstva a územím existuje neoddeliteľná väzba, čo umožňuje odôvodniť podmienku bydliska stanovenú vnútroštátnou právnou úpravou dotknutou vo veci samej. V tejto súvislosti sa odvoláva na článok 10 nariadenia č. 492/2011, ktorý podriaďuje právo navštevovať všeobecnovzdelávacie štúdium podmienkou bydliska v členskom štáte, ako to Súdny dvor konštatoval v rozsudku z 13. júna 2013, Hadj Ahmed (C-45/12, EU:C:2013:390, bod 31).
- 18 Vnútroštátny súd uvádza, že by bolo zložité upustiť od takej podmienky. V prípade žiaka s bydliskom v inom členskom štáte, ako je štát, v ktorom sa nachádza navštevované školské zariadenie, je totiž podľa neho chýlostivé určiť najbližšie školské zariadenie na účely výpočtu výšky nákladov na školskú prepravu, ktoré sa majú nahradiť.
- 19 Za týchto podmienok Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (Vyšší správný súd Porýnie-Falcko, Nemecko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 7 ods. 2 nariadenia... č. 492/2011... vykladať v tom zmysle, že predpis vnútroštátneho práva, ktorý vyhradzuje povinnosť vnútroštátnym územným samosprávnym celkom zabezpečiť školskú prepravu pre obyvateľov s bydliskom v tejto spolkovej krajine, do ktorej tieto celky patria, má nepriamy diskriminačný účinok, aj keď z konkrétnych skutkových okolností prejednávanej veci vyplýva, že z dôvodu podmienky bydliska sú z využívania tejto služby vylúčení prevažne obyvatelia zvyšnej časti územia dotknutého členského štátu?

V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

2. Predstavuje účinná organizácia systému školstva naliehavý dôvod všeobecného záujmu, ktorý môže odôvodniť nepriamu diskrimináciu?

O prvej prejudiciálnej otázke

- 20 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 vykladať v tom zmysle, že vnútroštátna právna úprava, ktorá podriaďuje náhradu nákladov na školskú prepravu spolkovou krajinou podmienke bydliska na území tejto spolkovej krajiny, predstavuje nepriamo diskriminačné opatrenie.
- 21 Na účely odpovede na túto otázku treba po prvé spresniť, že každý štátny príslušník Európskej únie, ktorý bez ohľadu na miesto svojho bydliska a svoju štátnu príslušnosť využil právo na voľný pohyb pracovníkov a vykonával zárobkovú činnosť v inom členskom štáte než v štáte svojho bydliska, spadá do pôsobnosti článku 45 ZFEÚ, čo je ustanovenie, ktoré má nariadenie č. 492/2011 bližšie konkretizovať (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. februára 2006, Ritter-Coulais, C-152/03, EU:C:2006:123, bod 31).
- 22 Štátny príslušník členského štátu, ktorý presunul svoje bydlisko do iného členského štátu, pričom zostal pracovať v tomto štáte, patrí do pôsobnosti ustanovení Zmluvy o FEÚ týkajúcich sa voľného pohybu pracovníkov, a teda nariadenia č. 492/2011 [pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o nariadenie Rady (EHS) č. 1612/68 z 15. októbra 1968 o slobode pohybu pracovníkov v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 257, 1968, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 15), zrušené a nahradené nariadením č. 492/2011, rozsudok z 18. júla 2007, Hartmann, C-212/05, EU:C:2007:437, bod 19].
- 23 Po druhé treba pripomenúť, že toto nariadenie poskytuje výhody cezhraničným pracovníkom, ako to vyplýva z jeho odôvodnení 4 a 5, podľa ktorých právo všetkých pracovníkov členských štátov vykonávať svoju činnosť podľa vlastnej voľby v rámci Únie musí byť priznané bez rozdielu „stálym“, sezónnym, cezhraničným pracovníkom alebo pracovníkom, ktorí vykonávajú svoju činnosť s cieľom poskytovať služby. Rovnako článok 7 nariadenia č. 492/2011, ktorý doslovne preberá znenie článku 7 nariadenia č. 1612/68, odkazuje bez výhrad na „pracovníka, ktorý je štátnym príslušníkom členského štátu“ (pozri rozsudky z 27. novembra 1997, Meints, C-57/96, EU:C:1997:564, bod 50, a z 18. júla 2007, Geven, C-213/05, EU:C:2007:438, bod 15).
- 24 Z judikatúry Súdneho dvora ďalej vyplýva, že štátny príslušník členského štátu, ktorý sa presťahoval do iného členského štátu, pričom zostal pracovať v uvedenom členskom štáte a odvtedy pracuje ako cezhraničný pracovník, sa môže dovolávať postavenia migrujúceho pracovníka v zmysle nariadenia č. 492/2011 (pozri, pokiaľ ide o nariadenie č. 1612/68, zrušené a nahradené nariadením č. 492/2011, rozsudok z 18. júla 2007, Hartmann, C-212/05, EU:C:2007:437, bod 20).
- 25 V prejednávanej veci sa spor vo veci samej týka nemeckého štátneho príslušníka, ktorý pracuje v Nemecku, ale býva vo Francúzsku. Väzba na právo Únie preto spočíva v tom, že tento pracovník má bydlisko v inom členskom štáte, ako je členský štát, ktorého je štátnym príslušníkom. Keďže uvedený pracovník využil svoje právo na voľný pohyb, môže sa voči členskému štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, dovolávať nariadenia č. 492/2011, ktorého cieľom je zavedenie voľného pohybu pracovníkov v rámci Únie, a najmä článku 7 ods. 2 tohto nariadenia.
- 26 Po druhé treba uviesť, že rodinní príslušníci migrujúceho pracovníka nepriamo požívajú výhodu rovnosti zaobchádzania, ktorú tomuto pracovníkovi priznáva článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 (pozri, pokiaľ ide o článok 7 ods. 2 nariadenia č. 1612/68, zrušeného a nahradeného nariadením č. 492/2011, rozsudok z 20. júna 2013, Giersch a i., C-20/12, EU:C:2013:411, bod 40).

- 27 Pokiaľ ide o pojem sociálna výhoda uvedený v článku 7 ods. 2 tohto nariadenia, zahŕňa všetky výhody, ktoré – či už sú podmienené pracovnou zmluvou alebo nie – sa všeobecne poskytujú vlastným pracovníkom z dôvodu ich objektívneho postavenia pracovníkov alebo jednoducho z dôvodu ich miesta bydliska v tuzemsku, a ktorých rozšírenie na pracovníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iného členského štátu, sa zdá vhodné na uľahčenie ich mobility (pozri okrem iného rozsudky z 12. mája 1998, *Martínez Sala*, C-85/96, EU:C:1998:217, bod 25, ako aj z 20. júna 2013, *Giersch a i.*, C-20/12, EU:C:2013:411, bod 38).
- 28 Z toho vyplýva, že náhrada nákladov na školskú prepravu rodinného príslušníka predstavuje sociálnu výhodu v zmysle tohto ustanovenia.
- 29 Po tretie treba pripomenúť, že článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 je v oblasti poskytovania sociálnych výhod osobitným vyjadrením zásady rovnosti zaobchádzania zakotvanej v článku 45 ZFEÚ a má sa vykladať rovnako ako toto ustanovenie (pozri rozsudok z 10. októbra 2019, *Krah*, C-703/17, EU:C:2019:850, bod 21; pokiaľ ide o článok 7, ods. 2 nariadenia č. 1612/68, zmenený, teraz článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011, pozri aj rozsudok z 20. júna 2013, *Giersch a i.*, C-20/12, EU:C:2013:411, bod 35),
- 30 Táto zásada rovnosti zaobchádzania zakazuje nielen zjavnú diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, ale aj akúkoľvek skrytú formu diskriminácie, ktorá v dôsledku uplatnenia iných kritérií rozlišovania v skutočnosti vedie k rovnakému výsledku (pozri rozsudok z 10. októbra 2019, *Krah*, C-703/17, EU:C:2019:850, bod 23; pokiaľ ide o článok 7, ods. 2 nariadenia č. 1612/68, zmenený, teraz článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011, pozri aj rozsudok z 20. júna 2013, *Giersch a i.*, C-20/12, EU:C:2013:411, bod 41, ako aj citovanú judikatúru).
- 31 Podmienka bydliska na vnútroštátnom území uložená vnútroštátnou právnou úpravou pre priznanie nároku na príspevok na vzdelávanie tak predstavuje nepriamu diskrimináciu, pretože sa vo svojej podstate môže dotknúť migrujúcich pracovníkov viac než vnútroštátnych pracovníkov a v dôsledku toho hrozí, že prví uvedení budú obzvlášť znevýhodnení (pozri, pokiaľ ide o nariadenie č. 1612/68 zrušené a nahradené nariadením č. 492/2011, rozsudok z 18. júla 2007, *Hartmann*, C-212/05, EU:C:2007:437, body 28 až 31),
- 32 Z toho vyplýva, že vnútroštátne opatrenie, o ktoré ide vo veci samej, tým, že podriaďuje náhradu nákladov na školskú prepravu podmienkou bydliska v spolkovej krajine, môže svojou povahou znevýhodniť osobitne cezhraničných pracovníkov, ktorí majú bydlisko v inom členskom štáte. Navyše predstavuje nepriamu diskrimináciu zakázanú v článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011.
- 33 Takýto záver nemôže byť spochybnený skutočnosťou, že aj vnútroštátni pracovníci, ktorí majú bydlisko v iných spolkových krajinách, sú týmto vnútroštátnym opatrením negatívne ovplyvnení.
- 34 Na jednej strane totiž treba pripomenúť, že ak sa preukáže, že vnútroštátna právna úprava môže svojou povahou ovplyvniť viac cezhraničných pracovníkov ako vnútroštátnych pracovníkov, je na účely kvalifikácie nepriamej diskriminácie irelevantné, či sa vnútroštátne opatrenie prípadne dotýka tak štátnych príslušníkov, ktorí nie sú schopní takéto kritérium dodržať, ako aj cezhraničných pracovníkov. Aby sa opatrenie mohlo kvalifikovať ako nepriamo diskriminačné, nie je totiž nevyhnutné, aby zvýhodňovalo všetkých vnútroštátnych štátnych príslušníkov alebo aby znevýhodňovalo len cezhraničných pracovníkov s výnimkou vnútroštátnych štátnych príslušníkov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. marca 2019, *Gemeinsamer Betriebsrat EurothermenResort Bad Schallerbach*, C-437/17, EU:C:2019:193, body 31 a 32; pokiaľ ide o nariadenie č. 1612/68, zrušené a nahradené nariadením č. 492/2011, pozri rozsudok z 20. júna 2013, *Giersch a i.*, C-20/12, EU:C:2013:411, bod 45).

- 35 Na druhej strane, keďže diskriminácia dotknutá vo veci samej vychádza z podmienky bydliska na časti územia členského štátu a nie z podmienky štátnej príslušnosti, je na účely určenia existencie diskriminácie, ako je definovaná v bodoch 30 a 31 tohto rozsudku, irelevantné, že vnútroštátni pracovníci, ktorí majú bydlisko v inej spolkovej krajine, sú touto podmienkou bydliska rovnako diskriminovaní. Na ich situáciu sa prípadne vzťahuje pojem obrátená diskriminácia a právo Únie ju nezohľadňuje (pozri v tomto zmysle uznesenie z 19. júna 2008, Kurt, C-104/08, neuverejnené, EU:C:2008:357, body 22 a 23).
- 36 V každom prípade takéto vnútroštátne opatrenie predstavuje prekážku voľného pohybu pracovníkov zakázanú článkom 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011, keďže aj keď sa uplatňuje bez rozdielu, môže štátnemu príslušníkovi členského štátu brániť opustiť jeho štát pôvodu na účely výkonu jeho práva na voľný pohyb alebo ho od neho odradiť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. decembra 1995, Bosman, C-415/93, EU:C:1995:463, bod 96).
- 37 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú položenú prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátna právna úprava, ktorá podriaďuje náhradu nákladov na školskú prepravu spolkovou krajinou podmienke bydliska na území tejto spolkovej krajiny, predstavuje nepriamu diskrimináciu, pretože sa svojou povahou môže viac dotýkať cezhraničných pracovníkov ako vnútroštátnych pracovníkov.

O druhej prejudiciálnej otázke:

- 38 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 vykladať v tom zmysle, že potreba zabezpečiť účinnú organizáciu systému školstva predstavuje naliehavý dôvod všeobecného záujmu, ktorý môže odôvodniť vnútroštátne opatrenie kvalifikované ako nepriama diskriminácia.
- 39 Treba pripomenúť, že nepriama diskriminácia je v zásade zakázaná, pokiaľ nie je objektívne odôvodnená. Na to, aby bola odôvodnená, musí byť vhodná na zabezpečenie dosiahnutia legitímneho cieľa a nesmie ísť nad rámec toho, čo je na dosiahnutie tohto cieľa nevyhnutné (rozsudky z 20. júna 2013, Giersch a i., C-20/12, EU:C:2013:411, bod 46, a z 10. júla 2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, bod 29).
- 40 V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že opatrenia prijaté členským štátom s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň vzdelávania jeho obyvateľstva sledujú legitímny cieľ, ktorý môže odôvodniť nepriamu diskrimináciu a že absolvovanie vysokoškolského štúdia predstavuje cieľ všeobecného záujmu uznaný na úrovni Únie (rozsudky z 20. júna 2013, Giersch a i., C-20/12, EU:C:2013:411, bod 53, a z 10. júla 2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, bod 31).
- 41 Z toho vyplýva, že cieľ uvedený vnútroštátnym súdom v prejednávanej veci, a to účinná organizácia systému školstva v rozsahu, v akom sa týka práva na vzdelanie zaručeného článkom 14 Charty základných práv, môže predstavovať legitímny cieľ v zmysle judikatúry pripomenutej v bode 39 tohto rozsudku.
- 42 Treba však po prvé konštatovať, že vnútroštátne ustanovenia, o ktoré ide vo veci samej, síce patria do rámca zákona o organizácii systému školstva Spolkovej krajiny Porýnie-Falcko, týkajú sa však výlučne organizácie školskej prepravy v tejto spolkovej krajine. Po druhé samotná skutočnosť, že článok 69 zákona o organizácii systému školstva Spolkovej krajiny Porýnie-Falcko stanovuje, že ak sa navštevované zariadenie nachádza mimo územia tejto spolkovej krajiny, náklady na prepravu hradí krajský okres alebo mesto, ktoré nie je spojené s krajským okresom, na ktorého území má žiak bydlisko, potvrdzuje, že organizácia školskej prepravy na úrovni spolkovej krajiny a organizácia systému školstva v tejto spolkovej krajine spolu navzájom nevyhnutne nesúvisia.

- 43 Preto, ako uviedla Európska komisia, vnútroštátne ustanovenia, o ktoré ide vo veci samej, nemajú dostatočne úzku súvislosť s organizáciou systému školstva, aby bolo možné usudzovať, že tieto ustanovenia sledujú takýto legitímny cieľ.
- 44 V každom prípade podmienku bydliska, ktorá sa namieta voči účastníkom konania vo veci samej, nemožno považovať za nevyhnutnú pre plánovanie a organizáciu školskej prepravy, keďže ako uvádza vnútroštátny súd, možno uvažovať o ďalších opatreniach. Konkrétne na účely výpočtu výšky nákladov na školskú prepravu, ktoré majú byť nahradené, možno ako bydlisko žiaka zohľadniť „miesto, kde vzdušná čiara medzi skutočným miestom bydliska a najbližším školským zariadením pretína hranicu“.
- 45 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že skutočnosť uvedená vnútroštátnym súdom, že takéto alternatívne opatrenia bude pre vnútroštátne orgány chýlostivejšie zaviesť, nestačí na odôvodnenie zásahu do základnej slobody zaručenej Zmluvou o FEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. mája, 2016, Kohll a Kohll-Schlesser, C-300/15, EU:C:2016:361, bod 59) a v dôsledku toho na odôvodnenie prekážky z hľadiska článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011.
- 46 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na druhú položenú prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 sa má vykladať v tom zmysle, že praktické ťažkosti spojené s efektívnou organizáciou školskej prepravy v rámci spolkovej krajiny nepredstavujú naliehavý dôvod všeobecného záujmu, ktorý by mohol odôvodniť vnútroštátne opatrenie kvalifikované ako nepriama diskriminácia.

O trovách

- 47 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (deviata komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 7 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátna právna úprava, ktorá podriaďuje náhradu nákladov na školskú prepravu spolkovou krajinou podmienke bydliska na území tejto spolkovej krajiny, predstavuje nepriamu diskrimináciu, pretože sa svojou povahou môže viac dotýkať cezhraničných pracovníkov ako vnútroštátnych pracovníkov.**
- 2. Článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 sa má vykladať v tom zmysle, že praktické ťažkosti spojené s efektívnou organizáciou školskej prepravy v rámci spolkovej krajiny nepredstavujú naliehavý dôvod všeobecného záujmu, ktorý by mohol odôvodniť vnútroštátne opatrenie kvalifikované ako nepriama diskriminácia.**

Podpisy